



## ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

### Επικοινωνία:

Γραφείο Επικοινωνίας  
Τομέας Προώθησης και Προβολής, Πανεπιστήμιο Κύπρου  
Τηλ. 22894304  
ηλ. διεύθυνση: [prinfo@ucy.ac.cy](mailto:prinfo@ucy.ac.cy)  
ιστοσελίδα: [www.pr.ucy.ac.cy](http://www.pr.ucy.ac.cy)

Λευκωσία, 23 Απριλίου 2015

### Πότε θα αλλάξει η εκπαίδευσή μας;

#### Ανακοίνωση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κύπρου

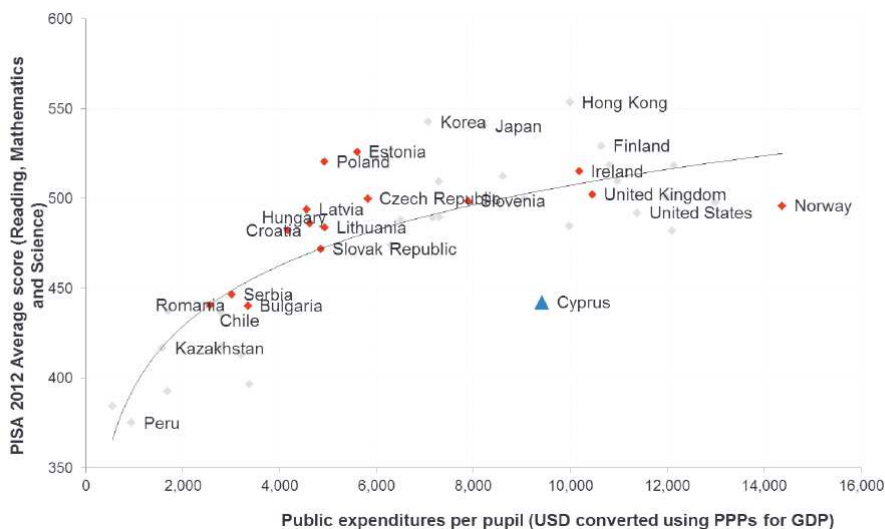
Κάθε εκπαιδευτικό σύστημα έχει τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία του. Ωστόσο, το δικό μας αποτελεί, δυστυχώς, μια ακραία περίπτωση.

#### Η παρούσα κατάσταση

Έχουμε ένα από τα πλέον πολυδάπανα σχολικά συστήματα στην Ευρώπη. Με βάση τα στατιστικά στοιχεία (διαθέσιμα στη βάση δεδομένων *Ευρυδίκη*), προκύπτει ότι επενδύουμε στην εκπαίδευση μεγαλύτερο ποσοστό τόσο του ΑΕΠ όσο και του κρατικού προϋπολογισμού, απ' ό,τι η Αγγλία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Σουηδία και η Φινλανδία. Ακόμη μεγαλύτερη σημασία έχει το πού και προς τι επενδύουμε.

Με βάση τις διεθνείς μελέτες αξιολόγησης, τα επιτεύγματα των μαθητών μας στα Μαθηματικά, τις Φυσικές Επιστήμες και το γλωσσικό αλφαριθμητικό κατατάσσονται ανάμεσα στα χαμηλότερα στην Ευρώπη, πιο κάτω από την Ελλάδα, την Ιταλία, την Πολωνία, την Τσεχία, την Ουγγαρία, τη Σλοβακία, την Κροατία, την Τουρκία και, μερικές φορές, χαμηλότερα από τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία.

Μια απεικόνιση της σχέσης μεταξύ των επιδόσεων και της δημόσιας δαπάνης για τη σχολική εκπαίδευση καταδεικνύει ότι το εκπαιδευτικό μας σύστημα ξεφεύγει από την παγκόσμια τάση και εμφανίζεται ως μια ακραία, έκτροπη περίπτωση.



### ***Είναι σημαντικό να γίνει ανταγωνιστική η εκπαίδευσή μας;***

Η εκπαίδευση αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους μηχανισμούς που έχει αναπτύξει η ανθρωπότητα ώστε μια κοινωνία να επενδύει στο μέλλον της. Ένα ποιοτικό εκπαιδευτικό σύστημα εντάσσει τους νέους σε μια πορεία συνεχούς ανάπτυξης και αυτοβελτίωσης στη βάση των στόχων που οι ίδιοι μπορούν να διαμορφώνουν.

Σε ένα τέτοιο σύστημα, όλα τα παιδιά θα επιδείκνυαν μια άνετη ευχέρεια στην παραγωγή λόγου και σκέψης. Όσα παιδιά το επιθυμούν θα είχαν τη δυνατότητα να αναπτύξουν το ενδιαφέρον τους για την επιστήμη, τα γράμματα και τον πολιτισμό. Όλοι θα είχαν την ευκαιρία να προοδεύουν, να δημιουργούν, να σκέφτονται αυτόνομα και να εκφράζονται ελεύθερα και κριτικά – με λίγα λόγια να μετέχουν στη διαμόρφωση του κοινωνικού γίνεσθαι, να αναζητούν την προσωπική ανάπτυξη και να οδηγούνται στην αυτο-πραγμάτωση.

Επιπλέον, οι δυνατότητες της Κύπρου να συμβάλλει στην επιστήμη, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, να προοδεύει και να συμμετέχει με αξιώσεις στην παγκόσμια οικονομία, επηρεάζονται ουσιαστικά από την ποιότητα της εκπαίδευσής μας.

### ***Τι μας λέει η επιστήμη;***

Κατ' αρχάς τα συγκριτικά δεδομένα καταδεικνύουν ότι έχουμε σημαντικά χαμηλότερο αριθμό σχολικών ημερών και μικρότερο αριθμό διδακτικών περιόδων σε σύγκριση με το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έχουμε ένα κλειστό εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο αρέσκεται να μετρά την επίδοσή του με τον αριθμό των μαθητών που καταλαμβάνουν θέσεις στο δημόσιο Πανεπιστήμιο, το συνολικό αριθμό των οποίων το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αποφασίζει, με εξετάσεις που το ίδιο καθορίζει και χωρίς να επιτρέπει ελάχιστη βαθμολογία πρόσβασης. Με τη μεγαλύτερη ευκολία, υποβαθμίζουμε τη σημασία των διεθνών αξιολογήσεων δαιμονοποιώντας την όποια προσπάθεια να κατανοηθούν οι αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος.

Δαιμονοποιείται επίσης κάθε μορφή αξιολόγησης ως αναξιόπιστη και αντιεργατική, με αποτέλεσμα να επιβάλλεται η ισοπέδωση, να αποφεύγεται η ανάληψη ευθύνης και να υπάρχει άγνοια για τις πτυχές του εκπαιδευτικού συστήματος που λειτουργούν καλά και τις διαστάσεις όπου χωλαίνει. Αντί να επιλέγονται οι εκπαιδευτικοί με τις καλύτερες γνώσεις αντικειμένου και παιδαγωγικού περιεχομένου, εξακολουθούμε να συντηρούμε το σύστημα του καταλόγου διοριστέων, ένα αναχρονιστικό προπύργιο πανευρωπαϊκής πρωτοτυπίας.

Γνωρίζουμε ότι οι νέοι μας θα αναπτύσσουν καλύτερα τις δυνατότητές τους αν ενθαρρυνθούν να συνεργάζονται μεταξύ τους και αν βρεθούν σε ένα περιβάλλον με υψηλές προσδοκίες. Αντ' αυτών, το εκπαιδευτικό μας σύστημα εξακολουθεί να παραμένει συχνά καθηλωμένο σε εξουσιαστικές προσεγγίσεις συμβατικού διδακτισμού και, αντί να βελτιώνεται, προβάλλει σταδιακά όλο και χαμηλότερες προσδοκίες.

Γνωρίζουμε από άλλα εκπαιδευτικά συστήματα ότι τα επιστημονικά σχεδιασμένα εργαλεία και οι αξιόπιστες μετρήσεις προσδίδουν δομή και στήριξη στη διδακτική και μαθησιακή εμπειρία. Εμείς δημιουργούμε διδακτικό υλικό και λογισμικά χωρίς να αξιοποιούμε το διαθέσιμο επιστημονικό δυναμικό της χώρας. Στις προσπάθειες αναδιαμόρφωσης αναλυτικών προγραμμάτων και στη συγγραφή βιβλίων, αντί της θεσμικής εκπροσώπησης της επιστήμης, συχνά κυριαρχούν οι εκπρόσωποι των κομμάτων, οι οποίοι, ενίοτε, πριμοδοτούν ιδεολογικές επιλογές.

Η επιστήμη μάς λέει ότι η απαιτητική αρχική εκπαίδευση δασκάλων και καθηγητών, η συνεχής δια βίου επιμόρφωση και η ουσιαστική συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν περισσότερο από οποιουδήποτε άλλους την ποιότητα ενός εκπαιδευτικού συστήματος. Εμείς τοποθετούμε σημαντικό μέρος της αρχικής εκπαίδευσης στην αρμοδιότητα των παλαιότερων εκπαιδευτικών και επιτρέπουμε στους συνδικαλιστές να μετέχουν τόσο στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων όσο και στην αξιολόγηση των εκπαιδευομένων! Η όποια επιμόρφωση διεξάγεται χωρίς πιστοποίηση και σε εθελοντική βάση. Οι μηχανισμοί συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών απουσιάζουν παντελώς από το εκπαιδευτικό μας σύστημα.

### ***Πώς μπορούμε να βελτιωθούμε;***

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η αλλαγή στον τρόπο επιλογής εκπαιδευτικών θα συμβάλει στην αναβάθμιση της προσφερόμενης παιδείας, αφού είναι απαραίτητο να επιλέγονται οι υποψήφιοι με τις καλύτερες γνώσεις και να προετοιμάζονται μεθοδικά και αξιόπιστα για να αναλάβουν την ουσιαστική ευθύνη να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά και αφοσιωμένα στα καθήκοντα του εκπαιδευτικού.

Επιπρόσθετα, με βάση τη διεθνή εμπειρία, αν τολμήσουμε να αναβαθμίσουμε τα ελάχιστα προαπαιτούμενα προσόντα για υποψήφιους εκπαιδευτικούς θα έχουμε επιτύχει ένα σημαντικό άλμα ποιότητας στην εκπαίδευσή μας.

Αντί να λειτουργούμε εμπειρικά και αλόγιστα, αν τολμήσουμε να συλλέγουμε αξιόπιστα δεδομένα και να τα αξιοποιούμε συλλογικά για βελτίωση σχολικών μονάδων, εκπαιδευτικών και μαθητών θα δημιουργήσουμε σταδιακά τα επιστημονικά θεμέλια για συνεχή βελτίωση.

Μπορούμε, αν το επιλέξουμε, να διακρίνουμε με αξιόπιστες μετρήσεις το δυναμικό των μαθητών κατά γνωστικό αντικείμενο και να το συνδέουμε σε συνεχή βάση με την εξέλιξη στην επίδοση. Υπάρχουν αρκετά συστήματα από τα οποία μπορούμε να αντλήσουμε καλές πρακτικές ώστε να θεμελιωθεί επιστημονικά η λειτουργία της εκπαίδευσής μας. Μπορούμε, για παράδειγμα, να αξιοποιούμε επιστημονικά δεδομένα για να εξειδικεύεται η μαθησιακή εμπειρία και να ενημερώνονται οι επιλογές των μαθητών ώστε να ξεφύγουμε από τις τυχαίες ή ευκαιριακές επιλογές, οι οποίες δημιουργούν τα προβλήματα έλλειψης κινήτρων και τα φαινόμενα απάθειας και αντιδραστικότητας.

Με καλύτερη διαχείριση των πόρων, έχουμε τις δυνατότητες και την τεχνογνωσία να επιτύχουμε εκείνες τις συνέργειες που θα προσδώσουν επιστημονικά θεμελιωμένο σχεδιασμό σε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού συστήματος. Η διασύνδεση των σχολείων με τα πανεπιστήμια μπορεί να ενισχύσει τις προσπάθειες αυτοβελτίωσης, να αναβαθμίσει την επιστημονική ενημερότητα και να δημιουργήσει σημαντικές ευκαιρίες εμπλουτισμού και διαφοροποίησης της διδασκαλίας αλλά και ουσιαστικότερη ανάληψη ευθύνης εκ μέρους της σχολικής μονάδας για αξιόπιστα τεκμηριωμένη μαθησιακή πρόοδο για τον κάθε μαθητή.

### ***Τολμούμε να εργαστούμε για το μέλλον;***

Για να αναζητήσουμε λύσεις απαιτείται ειλικρίνεια και υπευθυνότητα.

Είναι απαραίτητη η ειλικρίνεια για να μπορέσουμε να αποτυπώσουμε τα πραγματικά προβλήματα, να τα αναλύσουμε, να τα κατανοήσουμε και να μην τα κρύβουμε κάτω από το χαλί, για χάρη της εξυπηρέτησης σκοπιμοτήτων. Απαιτείται ειλικρίνεια για να δούμε την ισοπεδωτική αξιολόγηση μαθητών και εκπαιδευτικών ως προβληματική ευκολία αντί ως δίκαιη αντιμετώπιση.

Είναι ζήτημα υπευθυνότητας να ανταποκριθούμε στην πρόκληση να σχεδιάσουμε εκπαίδευση για το μέλλον των παιδιών μας, για την ποιοτική μάθηση και την πρόοδο, αντί, απλώς, για την εργοδότηση. Είναι στάση ευθύνης να επιζητούμε την ποιότητα και να την τεκμηριώνουμε με στοιχεία και επιχειρήματα, τα οποία να γίνονται ευρέως κατανοητά και αποδεκτά. Είναι υπεύθυνη πρακτική να αναδεικνύουμε δημοσίως τα επιτεύγματα όλων των μαθητών μας και να επιζητούμε τη συνεχή αλληλεπίδραση με την κοινότητα και την οικογένεια σε μια προσπάθεια γόνιμης συνεργασίας και αλληλοστήριξης.

Η δεινή οικονομική κρίση και, συνεπώς, οι μειούμενοι οικονομικοί πόροι πρέπει να μας αναγκάσουν να ξαναδούμε όλα όσα η τεχνητή ευμάρεια μας ώθησε να αμελήσουμε.

Γιατί, ενώ ξοδεύουμε περισσότερα για την εκπαίδευση απ' ό,τι ακόμη και οι γενναιόδωρες Σκανδιναβικές Χώρες, οι εκπαιδευτικές επιδόσεις των μαθητών μας είναι από τις χειρότερες στην Ευρώπη; Πρέπει να θέσουμε στον εαυτό μας τέτοια σκληρά ερωτήματα και να κάνουμε τις δύσκολες επιλογές που διαρκώς αναβάλλουμε.

Έφτασε η ώρα να επιδείξουμε το σθένος που χρειάζεται για να λάβουμε εκείνες τις αποφάσεις που θα δημιουργήσουν ένα ανοιχτό, ανταγωνιστικό εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο θα εντάσσει πειστικά και αποδεδειγμένα τον κάθε μαθητή και την κάθε μαθήτριά σε μια πορεία δημιουργίας και προόδου. Ένα σύστημα το οποίο θα κάνει όλους μας περήφανους διότι θα επιτρέπει στα παιδιά μας να καταξιώνονται, και στους εκπαιδευτικούς να συμβάλλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη των νέων.

Καλούμε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να προχωρήσουν σε εκείνες τις γενναίες τομές που απαιτούν οι περιστάσεις. Η ποιοτική εκπαίδευση παράγει πολύτιμο για την οικονομία ανθρώπινο ταλέντο, δημιουργεί κριτικά σκεπτόμενους πολίτες, προάγει την ποιότητα της δημοκρατίας μας και την ελευθερία των ανθρώπων. Στο χέρι μας είναι να την αποκτήσουμε.

**Τέλος ανακοίνωσης**